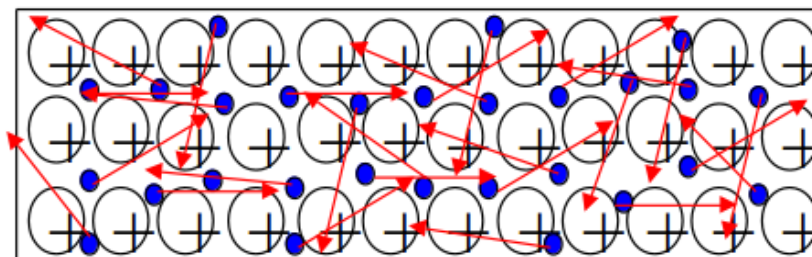

Temat : Prąd elektryczny w metalach. Napięcie elektryczne

1. Przypomnienie wiadomości

- a) Oddziaływanie ładunków elektrycznych
- b) Przepływ elektronów pomiędzy ciałami
- c) budowy wewnętrznej przewodnika metalowego

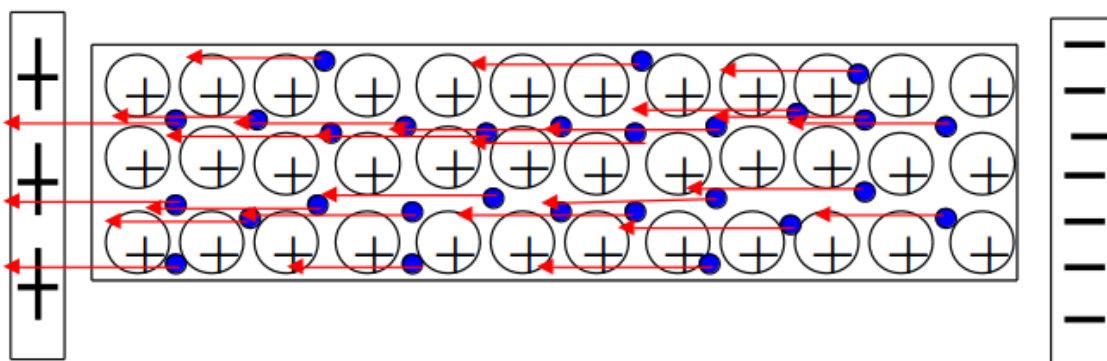

2. Doświadczenie:

Elektryzujemy różniamiennie 2 elektroskopy np. przy pomocy maszyny elektrostatycznej. Kulki elektroskopów łączymy przy pomocy metalowego łącznika. Obserwujemy, że elektroskopy ulegają rozładowaniu.

3. Prąd elektryczny w metalach

Jeśli pomiędzy końcami przewodnika wytworzymy napięcie (na jednym końcu umieścimy elektrodę + a na drugim końcu elektrodę -) ruch elektronów swobodnych zmienia się z chaotycznego na uporządkowany – w przewodniku płynie prąd elektryczny. Prąd elektryczny płynie do chwili aż elektroskopy ulegną całkowitemu rozładowaniu.

Przepływ prądu elektrycznego – uporządkowany ruch nośników ładunku pod wpływem sił pola elektrostatycznego

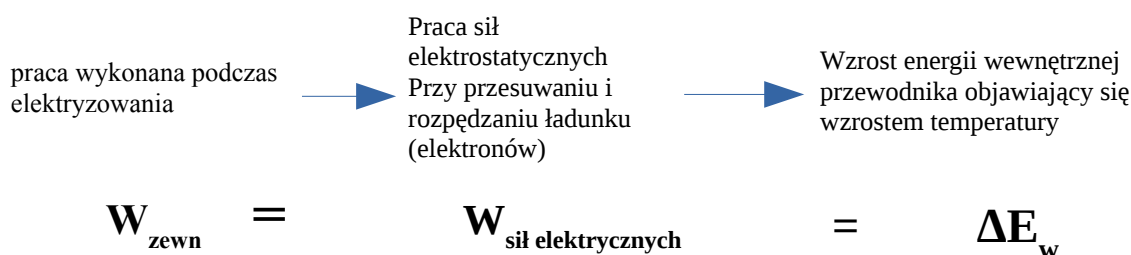
4. Samego przepływu prądu elektrycznego nie możemy zobaczyć. O przepływie prądu elektrycznego wnioskujemy na podstawie skutków jego przepływu. Skutki przepływu prądu elektrycznego:

- a) świetlne
- b) cieplne
- c) wykonanie pracy mechanicznej
- d) magnetyczne

5. Pojęcie napięcia elektrycznego

Prąd elektryczny w metalowym łączniku płynie do chwili aż elektroskopy ulegną całkowitemu rozładowaniu. Gdy elektroskopy ulegną rozładowaniu prąd elektryczny przestaje płynąć. Aby mógł znowu popłynąć należy ponownie naelektryzować elektroskopy.

- elektryzujemy ciało - wykonujemy przy tym pracę mechaniczną
- uzyskujemy 2 ciała naelektryzowane różnoimiennie
- ciała te umieścimy na końcach przewodnika metalowego
- wewnątrz tego przewodnika powstanie pole elektrostatyczne zbliżone do pola jednorodnego
- w polu tym elektrony swobodne przewodnika są cząstkami naładowanymi
- jedna z elektrod (dodatnia) przyciąga je, a druga (ujemna) odpycha
- pole elektrostatyczne wykonuje pracę przesuając wewnątrz przewodnika swobodne elektrony
- im więcej pracy wykonamy przy elektryzowaniu ciał tym więcej ładunku się na nich gromadzi, powstaje silniejsze pole elektrostatyczne, które powoduje szybszy ruch ładunków elektrycznych
- wzrost szybkości ruchu ładunków powoduje wzrost temperatury ciała, a tym samym wzrost jego energii wewnętrznej
- mówimy że pomiędzy końcami przewodnika istnieje napięcie elektryczne

6. Napięciem elektrycznym **U** nazywamy iloraz pracy **W** jaką wykonują siły pola elektrostatycznego przy przesuwanie ładunku elektrycznego pomiędzy dwoma punktami tego pola przez wartość **q** tego ładunku

$$U = \frac{W}{q} \quad (1V = 1 \frac{J}{C}) \quad \text{Jednostką napięcia elektrycznego w układzie SI jest 1V (wolt).}$$

Napięcie pomiędzy dwoma punktami pola elektrostatycznego ma wartość 1V jeśli siły elektrostatyczne przesuając pomiędzy tymi punktami ładunek 1C wykonują pracę 1J.

Wartość napięcia jest tym większa im większy ładunek zgromadziliśmy na elektrodach

- Do pomiaru napięcia elektrycznego używamy przyrządu zwanego woltomierzem. Woltomierz włączamy równolegle do elementu na którym chcemy zmierzyć wartość napięcia
- Warunki konieczne dla przepływu prądu** elektrycznego w obwodzie elektrycznym
  - obwód jest zamknięty
  - w obwodzie znajduje się źródło prądu
  - wszystkie elementy obwodu zbudowane są z przewodników